

2023/0038M(NLE)

20.9.2023

ATZINUMS

Sniegusi Lauksaimniecības un lauku attīstības komiteja

Starptautiskās tirdzniecības komitejai

Brīvās tirdzniecības nolīguma noslēgšana starp Eiropas Savienību un
Jaunzēlandi
(2023/0038M(NLE))

Atzinuma sagatavotāja: *Michaela Šojdrová*

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Lauksaimniecības un lauku attīstības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Starptautiskās tirdzniecības komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tā pieņems, iekļaut šādus ierosinājumus:

- A. tā kā Jaunzēlande ir ES 53. lielākā preču tirdzniecības partnere; tā kā lauksaimniecības produktu eksports uz Jaunzēlandi 2022. gadā bija 11,5 % (722 miljoni EUR) no ES kopējā eksporta uz Jaunzēlandi;
- B. tā kā ES ir Jaunzēlandes trešā lielākā preču tirdzniecības partnere; tā kā lauksaimniecības produktu eksports uz ES 2022. gadā bija 64,9 % (1822 miljoni EUR) no Jaunzēlandes kopējā eksporta uz ES;
- C. tā kā 2022. gada 24. februārī Krievijas Federācija nelikumīgi iebruka Ukrainā, un līdz ar to tagad politiskās darba kārtības centrā ir pārtikas nodrošinājums un globālās pārtikas sistēmas izturētspēja; tā kā attiecīgi Eiropā pārtikas ražošana ir jāuzskata par stratēģisku nozari un tikpat svarīgu kā energoapgādes drošība, aizsardzība un cīņa pret klimata pārmaiņām ES un starptautiskā līmenī;
- D. tā kā Krievijas agresijas karš pret Ukrainu skaidri parādījis, ka ir jādažādo tirdzniecības nolīgumi un jāsamazina atkarība no tāda importa un eksporta, ko veic tikai daži tirdzniecības partneri, kā arī tagad ir redzams, cik būtiski ir noslēgt tirdzniecības nolīgumus ar līdzīgi domājošiem partneriem un paplašināt Savienības ekonomiskās attiecības citos reģionos, tostarp Āzijas un Klusā okeāna reģionā;
- E. tā kā ES ir izvēlējusies attīstīt atvērto stratēģisko autonomiju, lai ES mazāk būtu pakļauta krīzēm un piegādes traucējumiem;
- F. tā kā ES lauksaimniecības, vides un tirdzniecības rīcībpolitikām ir jānodrošina saskaņota Eiropas politiskā rīcība,
 - 1. atzinīgi vērtē tarifu atcelšanu ES lauksaimniecības pārtikas eksportam, tostarp tādiem svarīgiem produktiem kā cūkgaļa (pašreizējais tarifs: 5 %) un vīns un dzirkstošais vīns (pašreizējais tarifs: 5 %), kas paver jaunas uzņēmējdarbības iespējas;
 - 2. ar bažām atzīmē, ka nolīgumā nav iekļauta tā dēvētā spoguļklauzulas koncepcija, kas ir lauksaimnieku pamatprasība nolūkā nodrošināt, ka visām ražotājvalstīm piemēro vienādus nosacījumus lauksaimniecības un lopkopības jomā, lai garantētu lauksaimnieku spēju konkurēt tirgū un celt ražību;
 - 3. atzinīgi vērtē ES vīnu un stipro alkoholisko dzērienu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu (ĢIN) aizsardzības iekļaušanu nolīgumā, kā arī citu lauksaimniecības pārtikas produktu aizsardzību, kā tas kopš 1995. gada ir noteikts Nolīgumā par intelektuālā īpašuma tiesību komercaspektiem (*TRIPS*); aicina Komisiju nodrošināt arī ĢIN aizsardzības noteikumu efektīvu izpildi Jaunzēlandē; atzīmē centienus aizsargāt sensitīvu ES lauksaimniecības produktu ražotājus un noteikt tarifa likmes kvotas (TLK), lai kontrolētu piekļuvi ļoti sensitīviem produktiem; aicina Komisiju nākamo divu gadu laikā ziņot par progresu, kas panākts saistībā ar ES ražošanas drošības standartu

iekļaušanu ilgtspējas, sociālajos, vidiskajos un dzīvnieku labturības noteikumos;

4. atzinīgi vērtē rūpes par tālāko reģionu īpašās situācijas aizsardzību nolīgumā, ņemot vērā, ka nolīgums ietekmē šo reģionu ekonomiku sensitīvos produktus;
5. tomēr prasa Komisijai rūpīgi pārvaldīt un uzraudzīt TLK, pastāvīgi informēt Parlamentu un nodrošināt, ka TLK tiek izmantotas taisnīgi un efektīvi, lai novērstu jebkādu negatīvu ietekmi uz lauksaimniecības pārtikas nozari, jo īpaši gaļas nozari; prasa uzraudzības mehānismus veidot pārredzamus un viegli saprotamus visām iesaistītajām pusēm un piemērot tā, lai izvairītos no jebkādiem tirgus izkropļojumiem vai šķēršļiem Eiropas ražotājiem;
6. prasa ES reizi ceturksnī īstenot aizsardzības pasākumus, piemēram, sezonalitāti, attiecībā uz papildu TLK lauksaimniecības produktiem, kā to pieļauj Pasaules Tirdzniecības organizācijas noteikumi, tādējādi nodrošinot, ka tiek ņemtas vērā ražošanas un patēriņa sezonālās svārstības, jo īpaši attiecībā uz Eiropas aitas gaļu, kuras pieprasījums divas reizes gadā sasniedz maksimumu, un Eiropas lopkopji šīs svārstības tradicionāli izmanto savu izmaksu segšanai; šajā sakarībā prasa, lai papildu imports neradītu traucējumus tirgū iekšzemes ražošanas maksimuma periodos; norāda, ka dažos Eiropas reģionos, piemēram, Azoru salās, piena ražošana ir ļoti svarīga ekonomiski un sociāli; mudina ES iestādes arī turpmāk iesaistīties dialogā ar lauksaimniekiem un vietējiem ražotājiem, lai labāk izprastu viņu īpašās vajadzības un problēmas, ar kurām viņi saskaras;
7. prasa Komisijai būt gatavai pieņemt aizsardzības pasākumus, ja Jaunzēlandes produkti tiek importēti apstākļos, kas rada vai var radīt nopietnas grūtības līdzīgu vai tieši konkurējošu produktu ražotājiem ES, un to darīt:
 - (a) pēc dalībvalsts pieprasījuma;
 - (b) pēc jebkuras juridiskas personas pieprasījuma vai jebkuras tādas apvienības pieprasījuma, kas nav juridiska persona un kas rīkojas Savienības ražošanas nozares vārdā, proti, visu vai vairuma tādu ražotāju vārdā, kuri ražo līdzīgus vai tieši konkurējošus produktus; vai
 - (c) pēc savas iniciatīvas, ja Komisija skaidri saskata pietiekamus *prima facie* pierādījumus, ka pastāv šajā punktā minētās nopietnās grūtības;
8. pauž bažas, ka ES piena, liellopu un aitu gaļas nozare izjūt spiedienu, jo šim tirgum piekļūst valstis ārpus ES; aicina Komisiju veikt detalizētu iepriekšēju novērtējumu un apsvērt pašreizējo un turpmāko tirdzniecības nolīgumu kumulatīvo ietekmi uz ES lauksaimniekiem, jo īpaši attiecībā uz mazajām un vidējām lauku saimniecībām un vajadzību ieguldīt ilgtspējīgā ES vietējā ražošanā un to aizsargāt, ja starptautiskās cenas ir pārāk zemas, lai garantētu Eiropas iedzīvotāju nodrošinātību ar pārtiku; atzīmē, ka tas ietver ES lauksaimniekus atbalstošas stratēģijas izstrādi, kas jo īpaši paredz atvieglot piekļuvi zinātnībai un finansējumam, attīstīt infrastruktūru un veicināt inovāciju un efektivitāti lauksaimniecības nozarē; aicina laikus publicēt Komisijas atjaunināto kumulatīvās ietekmes novērtējumu par visu tirdzniecības nolīgumu ietekmi uz lauksaimniecības nozarēm; prasa saglabāt vienlīdzīgus konkurences apstākļus ES lauksaimniekiem, lauksaimniecības pārtikas ražotājiem un darba ņēmējiem; tāpēc prasa

ieviest pienācīgus atbalsta pasākumus ES lauksaimniekiem;

9. prasa, lai šis nolīgums nemazinātu ražošanu vai nezaudētu ES lauksaimnieku un lopkopības audzētāju konkurētspēju, jo tas ietekmētu arī Eiropas sabiedrību kopumā; uzsver, ka aitu audzēšana ir svarīga nozare iedzīvotāju iztikai lauku apvidos, kā arī ekstensīvs, ilgtspējīgs un iedarbīgs veids, kā sakopt kalnu apvidus un novērst ugunsgrēkus; šajā sakarībā norāda, ka lopkopībai ir būtiska nozīme lauku apvidos gan sociālekonomiskā, gan vidiskā ziņā, jo tā rada darbvietas un palīdz saglabāt ainavu; aicina Komisiju šā nolīguma izstrādes laikā nodrošināt atbilstību ES sociālajiem un vidiskajiem standartiem Eiropas lauksaimniecības un lopkopības nozarē;
10. uzsver, ka ES un Jaunzēlandes tiesību aktos par pesticīdu lietošanu ir zināmas atšķirības, jo īpaši ar pesticīdiem apstrādātu sēklu regulējumā, kas var novest pie atšķirīga tiesiskā regulējuma piemērošanas pesticīdiem vai ar pesticīdiem apstrādātiem produktiem un var radīt negodīgu konkurenci lauksaimniekiem, kuri izmanto attiecīgos produktus; aicina Komisiju precizēt, kā tiks nodrošināta saskaņotu standartu piemērošana importam un ES produktiem, un paskaidrot, vai īpaši sadarbības vai līdzīgi pasākumi tiek uzskatīti par līdzekli biodaudzveidības un augsnes veselības aizsargāšanai gan Jaunzēlandē, gan ES;
11. prasa ES ieviest savstarpības pasākumus, lai Jaunzēlandes imports atbilstu Eiropas produktu ražošanā piemērotajiem vidiskajiem, sociālajiem un dzīvnieku labturības standartiem un līdz ar to garantētu apstākļus godīgai konkurencei starp Eiropas un Jaunzēlandes lauksaimniekiem;
12. uzsver, ka atzinīgi tiktu vērtēta regulāra labas prakses apmaiņa starp ES un Jaunzēlandi, jo īpaši saistībā ar noteikumiem par jaunām selekcijas metodēm un jauniešu, jo īpaši jauno lauksaimnieču, piesaisti lauksaimnieka profesijai; turklāt uzsver šādas sadarbības potenciālu uzlabot lauksaimniecības ražīgumu un ilgtspēju un veicināt pievilcīgas un ilgtspējīgas karjeras iespējas jauniešiem; atzīmē, ka tas var ietvert inovatīvu metožu apmaiņu saistībā ar tehnoloģiju izmantošanu, apmācību un prasmju attīstību, kā arī stratēģijas jauniešu pieņemšanai darbā un noturēšanai lauksaimniecības nozarē; aicina ES un Jaunzēlandi iesaistīties pašreizējās diskusijās un iesaistīt abu pušu attiecīgās lauksaimniecības organizācijas, lai apspriestu lauksaimniecības prakses un ilgtspējas standartu tendences abās pusēs nolūkā nodrošināt pastāvīgu koordināciju un uzlabojumus; atzinīgi vērtē nodaļu par sadarbību ilgtspējīgu pārtikas sistēmu jomā un apņemšanos iesaistīties pārkārtošanā, kas novestu pie ilgtspējīgām pārtikas sistēmām;
13. uzsver, ka Savienības līmenī ir jāizveido pienācīgs satvars, kas nodrošinātu importēto pārtikas produktu nekaitīguma standartu izpildi;
14. prasa ES pastāvīgi uzraudzīt Apvienotās Karalistes divpusējo tirdzniecības instrumentu iespējamo ietekmi uz ES gaļas produktu iekļūšanu Apvienotās Karalistes tirgū un varbūtējo tirgus nestabilitāti vai izkropļošanu un attiecīgā gadījumā nekavējoties reaģēt, tostarp pārskatot ES un Jaunzēlandes nolīgumu; uzsver, ka nepārtraukta un pastāvīga tirdzniecības plūsmu un tirgus tendenču izvērtēšana un uzraudzība, kā arī tirdzniecības rīcībpolitiku un darījumu pielāgošana ir būtiska, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus ES ražotājiem un izvairītos no nevēlamiem traucējumiem ES lauksaimniecības nozarēs, kas var rasties, ja pārtikas importēšanā piemēro standartus,

kuri atšķiras no ES dalībvalstīs noteiktajiem standartiem.

**INFORMĀCIJA PAR PIENEMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	19.9.2023
Galīgais balsojums	+: 29 -: 9 0: 7
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Benoît Biteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Dacian Cioloș, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Paola Ghidoni, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Eugenia Rodríguez Palop, Daniela Rondinelli, Bronis Ropė, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Veronika Vrecionová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Rosanna Conte, Peter Jahr, Tilly Metz, Michaela Šojdrová, Irène Tolleret, Emma Wiesner

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAĶSTA**

29	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Gilles Lebreton
NI	Dino Giarrusso
PPE	Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Marlene Mortler, Petri Sarvamaa, Michaela Šojdrová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Dacian Cioloș, Martin Hlaváček, Ulrike Müller, Irène Tolleret, Asger Christensen
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Draagoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli

9	-
ID	Ivan David
PPE	Anne Sander
S&D	Maria Noichl
The Left	Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Benoît Biteau, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Tilly Metz, Bronis Ropé

7	0
ID	Angelo Ciocca, Rosanna Conte, Paola Ghidoni
PPE	Daniel Buda, Simone Schmiedtbauer
Renew	Jérémy Decerle, Emma Wiesner

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas